

Cultura transversal o cultura dissolta?

Published by [Interacció](#) [1] on 14/12/2018 - 14:51 | Last modification: 08/05/2026 - 13:43

Rellegit avui, el text permet detectar algunes tensions que s'han fet més visibles amb el temps. La primera és el risc que la transversalitat acabi dissolent la mateixa especificitat política de la cultura. Quan la cultura esdevé útil per a tot, salut, inclusió, turisme, innovació, desenvolupament econòmic, apareix una pregunta inevitable: què passa amb la cultura quan el seu valor depèn sobretot dels efectes que produeix sobre altres polítiques?

També resulta significativa la centralitat que hi ocupa la idea de cohesió. El text parteix d'una confiança clara en la capacitat integradora de la cultura. Però avui sabem que les pràctiques culturals també poden reproduir desigualtats socials, segmentacions de públics i jerarquies territorials. La cultura no genera automàticament inclusió només perquè existeixi oferta cultural. Necessita condicions materials, temps, mediació i polítiques sostingudes.

Potser avui el repte ja no és només afirmar que la cultura és transversal. El repte és decidir des de quins criteris polítics es governa aquesta transversalitat. (n. de l'e., 2026)

El concepte de transversalitat cultural s'ha convertit en una de les grans paraules de consens de les polítiques públiques. Cultura i educació, cultura i salut, cultura i cohesió social, cultura i innovació. La cultura apareix progressivament vinculada a gairebé tots els grans reptes socials actuals. El document *La cultura, eina de transformació*, impulsat per la Generalitat de Catalunya, és probablement una de les expressions més clares d'aquest gir.

El text defensa una idea ambiciosa: la cultura no és només un sector específic de l'administració pública, sinó una infraestructura transversal capaç d'intervenir sobre la cohesió social, l'educació, la salut, la digitalització o el desenvolupament territorial. La cultura hi apareix presentada com una política de país, vinculada als drets culturals, a la democratització de l'accés i a la construcció d'una societat més inclusiva i cohesionada.

Aquest plantejament té una força política important en el context actual. Venim d'anys marcats per l'impacte de la crisi econòmica, les retallades i una progressiva necessitat de justificar públicament el valor social de la cultura. El document respon a aquesta necessitat intentant situar la cultura al centre de les polítiques públiques. Ja no com un complement simbòlic del benestar, sinó com una eina activa de transformació social.

La proposta es desplega a través d'un mapa extens d'actuacions: programes d'accessibilitat als equipaments, biblioteques a les presons, projectes de salut mental vinculats a museus, alfabetització lingüística, cultura digital, suport a la creació, turisme cultural o foment de l'associacionisme. El document té la virtut de mostrar la densitat institucional de moltes polítiques culturals que sovint passen desapercebudes en el debat públic. També evidencia fins a quin punt la cultura opera sobre dimensions molt diverses de la vida col·lectiva.

La cultura popular és presentada al document com una metàfora de cohesió social i construcció col·lectiva.

El document tendeix a presentar la cultura principalment des de la seva capacitat instrumental. Cultura com a cohesió, cultura com a salut, cultura com a motor econòmic, cultura com a eina educativa. Aquesta mirada obre una contradicció latent: una política cultural pot acabar subordinada a altres objectius públics fins al punt de perdre autonomia política pròpia.

Això és especialment visible en alguns fragments dedicats a l'economia creativa o al turisme cultural. La cultura apareix simultàniament com a dret, com a sector productiu i com a recurs de competitivitat territorial. El document intenta harmonitzar aquests llenguatges, però la convivència no és sempre estable. La mateixa infraestructura cultural és cridada a generar cohesió social, atraure visitants, impulsar innovació digital i reforçar projecció internacional. La pregunta és fins a quin punt totes aquestes funcions poden coexistir sense entrar en conflicte.

Tot i això, el document té un valor rellevant. Intenta construir un relat institucional ampli sobre la cultura en un moment en què moltes polítiques públiques encara la consideren perifèrica. Contribueix a consolidar el llenguatge dels drets culturals i a reforçar la idea que la cultura forma part de les infraestructures bàsiques de la vida democràtica.

Referència

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. (2018). *La cultura, eina de transformació: Consell de Govern específic dedicat a la transversalitat de la cultura*. Generalitat de Catalunya.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: valor públic de la cultura

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/cultura-transversal>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/la_cultura_com_a_eina_de_transformacio.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7840>